

SŁOWO CZĘSTOCHOWSKIE

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z odniesieniem do domu lub z przesyłką pocztową 2 złote. — — Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Poczтовой Kasie Oszczędnościowej Nr. 307.955 — — Redaktor przyjmuje codziennie od godziny 8 — 10-ej i od 17 — 18-ej.

Redakcja i Administracja:
Częstochowa, ul. P. Marji 32.
Telefon 22-00.
Radomsko, Częstochowska 9.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem słane 30 groszy. Drobne ogłoszenia wyraz po 10 gr. Najtańsze ogłoszenia drobne zł. 1.00. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia skóne, fantazyjne, tabelaryczne i bilansowe o 50 proc. droższe.

Dalsze sukcesy wojsk włoskich Marsz ku jezioru Tana. Zajęcie Gondaru.

LONDYN. Pierwsze dni bieżącego tygodnia przyniosły zasadnicze zmiany na frontach abisyńskich, szczególnie na froncie erytrejskim. Z włoskich doniesień zdawałoby się wynikać, że tym razem wszelkie siły zbrojne Abisyńczyków, zdolne do stawienia oporu Włochom przestały istnieć.

Zajęcie Sardo.

Pierwszym sukcesem Włochów było niespodziewane zajęcie stolicy sułtanatu Aussa, Sardo. Zmotoryzowane oddziały włoskie zdołały przedrzeć się przez skalistą pustynię i zająć stolicę sułtanatu, zdobywając nową pozycję wypadową w stronę linii kolejowej.

Onegdaj, jak już wczoraj donosiliśmy, odnieśli Włosi nowe zwycięstwo i to na odcinku, który zdawał się być najbardziej zagrożony przez Abisyńczyków, mianowicie między górami Amba Aladzi a jeziorem Aszlangi. Na odcinku tym zgromadzone zostały wojska abisyńskie w sile 40,000 ludzi, w tym gwardji cesarskiej 20,000 ludzi. Oddziałami temi dowodził osobiście Haile Selassie.

Atak Abisyńczyków.

Wczoraj Abisyńczycy przypuścili generalny szturm na pozycje włoskie. — Kilka ataków zostało odpartych, wreszcie jednak Włosi opuścili swe pozycje. Dopiero rzucenie na linję walki czarnych oddziałów gen. Maravigna odwróciło zupełnie szanse.

Zmęczone 12 godzinnym szturmem pozycje włoskie oddziały abisyńskie, nękanie nieustannie ogniem artylerji i samolotów, nie były w stanie wytrzymać naporu świeżych sił włoskich. Abisyńczycy opuścili pozycje włoskie i poczęli w panice wycofywać się w stronę jeziora Aszlangi.

Źródła włoskie nazywają onegdajszą bitwę największą podczas całej wojny abisyńskiej.

„Negus przegrał swoją bitwę nad Marną” — powiedział marszałek Badoglio, gdy otrzymał meldunek o rozbiu wojsk abisyńskich.

Rozpacz w Addis Abebie

Gdy wiadomość o klęsce nadeszła do Dessie i Addis Abeby mieszkańców opanowała niemal rozpacz. Ludzie zgromadzili się w świątyniach, płakali, wołając: „Bóg opuścił nas i króla królów”!

Ostatnim sukcesem włoskim było zajęcie Gondaru, dawnej stolicy cesarstwa abisyńskiego, ważnego punktu handlowego, ośrodka życia gospodarczego bogatej prowincji nad jeziorem Tana. Zajęcie Gondaru nastąpiło po krwawej i zacieklej bitwie, w której decydującą rolę odegrały włoskie lotne kolumny zmotoryzowane.

LONDYN. Według wiadomości, nadeszłych przez Dżibuti cesarz Haile Selassie został podczas bitwy nad jeziorem Aszlangi zraniony.

Włoska kula karabinowa drasnęła go w prawy policzek. Rana nie jest niebezpieczna.

ASMARA. Włosi znajdują się obecnie w odległości kilkunastu kilometrów od jeziora Tana. Bunt przeciwko negusowi w prowincji Godzam trwa jakoby w dalszym ciągu.

Jeżeli ludność tej prowincji podda się Włochom, znaczna część Abisynji znajdzie się w ich rękach.

Podstęp Abisyńczyków.

KAIR. Prasa egipska podaje, że jeden z synów rasa Hagosa na czele oddziału liczącego 299 Abisyńczyków zgłosił uległość wobec Włochów, lecz jak się okazało był to z jego strony podstęp. Po kilku dniach zaś Hagos ze swymi ludźmi uderzył na obóz włoski, do którego został przydzielony, spalili most na rzece Takasse i wślazszy do nlewoi kilku oficerów włoskich oraz zabrawszy parę karabinów maszynowych wrócił do swoich.

Dla ułatwienia akcji rasa Hagosa wojska abisyńskie wykonały w tym samym czasie dywersję na sąsiednim odcinku.

Warunki Mussoliniego.

RZYM. Ambasador francuski w Rzymie odjechał do Paryża, wioząc następujące warunki Mussoliniego jako ekwiwalent współdziałania Włoch w akcji mocarstw zachodnich: 1) natychmiastowe uchylenie sankcji; 2) wycofanie uchwały Ligi Narodów, potępiającej napad Włoch; 3) pozostawienie rokowań pokojowych obu stronom walczącym — Włochom i Abisynji przy konsultatywnym udziale W. Brytanji i Francji, ale bez interwencji Ligi.

Demonstracja antyangielska w Rzymie.

RZYM. Podczas manifestacji z oka-

zji ostatnich sukcesów wojsk włoskich w Abisynji, grupa studentów włoskich usiłowała wczoraj urządzić przed konsulem demonstrację antyangielską.

Wśród śpiewu pieśni faszystowskich i okrzyków antyangielskich kilkuset studentów uformowało pochód pod konsulat brytyjski, jednakże policja zagroziła im drogę i skierowała pochód w boczną ulicę.

Konsulat strzeżony jest przez wzmocnione posterunki policyjne, podobnie jak ambasada angielska.

Manifestacja ta uważana jest przez sfery angielskie za rezultat ustawicznej kampanji prasy włoskiej przeciw Wielkiej Brytanji.

Głód w prowincjach, okupowanych przez Włochów.

KAIR. Pisma donoszą, że według opowiadań uciekinierów z północnych części Abisynji, zajętych przez wojska włoskie, ludność tubylcza zaczyna odczuwać głód. O ile początkowo, od czasu zajęcia Makalle, wymiana towarów i dostawy żywnościowe odbywały się regularnie, o tyle teraz, z wydłużeniem linii komunikacyjnych armji, wszystkie środki lokomocji zmobilizowano na potrzeby wojenne. Większa część zarekwirowanych zwierząt pociagowych została skierowana do Erytrei. Ludność okupowanych terenów pozostawiona jest własnemu losowi.

Demarche Anglii i Francji w Rzymie w sprawie marszu Włochów włąb Abisynji.

RZYM. Ostatnie komunikaty wojenne marszałka Badoglio doniosły nie tylko o poważnym zwycięstwie wojsk włoskich nad armją negusa w pobliżu jeziora Aszlangi, ale o stałym posuwaniu się sił włoskich w amharyjskich krajach, położonych na północ od jeziora Tana. Kraje te dawniej były pozostawione przez Włochów poza zasięgiem działań wojennych, a fakt ten tłumaczono sobie okolicznością, że Włosi nie chcą zrazić do siebie Anglików, którzy posiadają szczególnie ważne interesy w strefie jeziora Tana. Tymczasem w ostatnich dniach Włosi nie tylko zajęli nadgraniczne prowincje Uolcait i pchnęli swe siły do U-

oguera, zajmując miejscowość Decua, która odległa jest zaledwie o 65 km od Gondaru, starej amharyjskiej stolicy Etyopji. Gondar zaś odległy jest od jeziora Tana zaledwie o 22 km.

W konsekwencji powstało pytanie, jak na to wszystko zareagują Anglicy, zwłaszcza, że ze strony włoskiej wielokrotnie podkreślano, iż każda pięćdziesiąta, zdobyta w Afryce Wschodniej, pozostanie nazawsze własnością włoską.

Odpowiedź na to pytanie przyniósł nam częściowo dzień wczorajszy w postaci demarche angielskiej i francuskiej w Rzymie. Jaka jest odpowiedź włoska nie wiadomo narazie.

Konferencja sztabów generalnych Anglii, Francji i Belgji.

PARYŻ. Ambasador Francji w Londynie, Corbin, otrzymał we czwartek popołudniu z rąk min. Edena dokument, w którym W. Brytanja w charakterze gwaranta Locarna zobowiązuje się rozpocząć wojskowe rokowania z Francją, dotyczące ce technicznych warunków wzajemnej pomocy na lądzie, morzu i w powietrzu w wypadku, gdyby jedna ze stron padła ofiarą agresji Niemiec.

Dokument o jednoznacznej treści zapowiadający kontakty wojskowe celem przygotowania technicznych warunków wzajemnej pomocy na wypadek niemieckiej agresji i mający wejść w moc wraz z odrzuceniem przez Berlin warunków ugodowych, został w czwartek wieczór przekazany ze strony brytyjskiej również rządowi belgijskiemu.

Rozmowy między reprezentantami brytyjskiego, francuskiego i belgijskiego sztabu generalnego rozpoczną się w tych dniach w Londynie.

Wartość rozpoczynających się rozmów wojskowych oceniana jest jako problematyczna. Mają one raczej uspokoić francuską opinię publiczną na czas wyborów, aniżeli stworzyć podstawy francusko-belgijskiego aliansu.

Dziś o godz. 15 min. Flandin będzie konferował z wezwanymi do Paryża telegraficznie ambasadorami Francji z Berlina, Londynu, Rzymu i Brukseli.

Wobec niemożności wywarcia na Niemcy nacisku dają się w Paryżu wyrażać pierwsze oznaki tendencji raczej umiarkowanych.

Przed bolesną rocznicą.

WARSZAWA. Na posiedzeniu wydziału wykonawczego naczelnego komitetu uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego, omawiano szczegółowy program uroczystości żałobnych w pierwszą rocznicę śmierci Marszałka. Podczas uroczystości żałobnych w Wilnie, wygłosi przemówienie P. Prezydent R. P.

Przemówienie to transmitowane będzie na całą Polskę przez radio.

Dyrektor departamentu Min. Przemysłu i Handlu.

WARSZAWA. Z dniem 1 kwietnia objął urządowanie w Min. Przemysłu i Handlu nowo-mianowany dyrektor departamentu ogólnego p. Ryszard Dietrich, dotychczasowy dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu.

Na warsztacie prac rządu postulaty gospodarcze.

WARSZAWA. W Ministerstwie Skarbu odbyła się wczoraj międzyministralna konferencja w sprawie realizacji uzgodnionych między Rządem a przedstawicielami życia gospodarczego postulatów narady gospodarze. Przedyskutowano sposób realizacji rezolucji narady oraz ustalono terminy najbliższych prac.

W najbliższym czasie poszczególne resorty ministerjalne przystąpią do opracowania rozporządzeń i zarządzeń ministerjalnych w odniesieniu do tych spraw, których rozstrzygnięcie leży w ich kompetencji.

Drugą grupę tworzą te postulaty na rady, które wymagają odpowiednich obrad Komitetu Ekonomicznego i Rady Ministrów, lub też uchwał ciała ustawodawczego.

W rocznicę zgonu Adama Skwarczyńskiego.

WARSZAWA. Wczoraj w rocznicę zgonu Adama Skwarczyńskiego, wybitnego działacza niepodległościowego, odbyła się w katedrze św. Jana msza żałobna, odprawiona przez ks. prałata Kępińskiego.

Na nabożeństwie, oprócz rodziny, obecni byli członkowie Izby Ustawodawczej z marszałkiem Senatu Al. Prystorem, wielu wybitnych osobistości, delegacje z pocztami sztandarowymi itd.

Ustawa o uboju.

WARSZAWA. — Kancelaria Sejmu przesała do prezydium Rady Ministrów, uchwaloną w czasie ostatniej sesji ustawę o ograniczeniu uboju rytualnego. Ustawa, po uzyskaniu podpisów P. Prezydenta R. P. i członków Rządu, w najbliższym czasie ogłoszona będzie w Dzienniku Ustaw.

Na terenie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych odbywa się obecnie opracowywanie rozporządzenia wykonawczego do przyjętej przez Izby ustawodawczej, ustawy o uboju zwierząt gospodarskich.

Rozporządzenie to ukaże się jeszcze w sierpniu r. b., aby umożliwić wejście w życie ustawy, która zyska moc prawną od 1 stycznia roku przyszłego.

Zawieszenie Deutsche Vereinigung.

CHODZIEŻ. Starosta zawiesił w działalności organizację Deutsche Vereinigung spowodowaną organizowaniem specjalnych oddziałów młodzieży bez zezwolenia władz.

45 milj. na konserwację dróg.

Polski Touring-Klub obliczył, że chcąc utrzymać drogi w Polsce w stanie używalności, nie mówiąc już o ulepszeniu ich nawierzchni, należy corocznie wstawiać na ten cel do budżetu państwowego około 45 milionów złotych.

Brak odpowiednich kredytów na konserwację dróg powoduje ich wcześniejsze zużycie. Grubość nawierzchni zmniejsza się corocznie na jezdniach, dochodząc niekiedy, zwłaszcza po wiosennych roztopach od 7,5 do 11,35 cm, podczas gdy przepisowa grubość nawierzchni jezdni przewidziana jest na 20 cm.

Likwidacja strajku w przemyśle pończosznictwa.

ŁÓDŹ. Wczorajsza konferencja w inspektoracie pracy doprowadziła do zlikwidowania przewlekłego zatargu w przemyśle pończosznictwa. Temsamem strajk w tym przemyśle został zakończony.

W szczególności przemysł drobny i niezrzeszony zobowiązał się honorować umowę zbiorową z r. 1931, której dotrzymał dotychczas jedynie przemysł większy. Równocześnie powołano do życia komisję mieszaną, której zadaniem będzie ustalenie stawek płac przy wyrobie tych artykułów, które nie były objęte umową z r. 1933.

Interwencja przemysłowców węglowych w sprawie ciężkiej ich sytuacji.

KATOWICE. Wczoraj wyjechała do Warszawy delegacja przemysłowców węglowych, aby przedstawić ministrowi przemysłu i handlu ciężką sytuację, w jakiej znalazł się ostatnio przemysł węglowy na Śląsku.

W związku z obniżką cen węgla spodziewano się ogólnie wzrostu konsumpcji węgla w kraju.

Oczekiwania te zawiodły, a to spowodowało, że oczekiwano już to na dalszą niżnię cen węgla, już to na niższe frachtów kolejowych, wobec czego przepadł sezon zimowy.

Zbyt węgla nietylko się nie zwiększył, ale zmalał. W kopalniach zaprowadzono olbrzymią ilość światełek i turnusów. Od światełek tych przemysłowcy muszą płacić koszt ubezpieczeń, które od jednej światełki wynoszą do 50 zł. miesięcznie.

Czerwona zaraza w Hiszpanii.

MADRYT. Władze policyjne stwierdziły, iż przywódcy ruchu komunistycznego w Hiszpanii posiadają kilka radiostacji krótkofalowych, które pozostają stale w kontakcie z jakimś okrętem, przekazującym instrukcje Kominternu dla przywódców komunistycznych w Hiszpanii.

Pomimo wysiłków policja stacji tych nie odnalazła.

Krwawe starcie z bandytami.

PSZCZYNA. — Wczoraj w Kostowach posterunkowy Szafarczyk zauważywszy trzech podejrzanych ludzi kręcących się na rynku wezwał ich do zatrzymania się. Na wezwanie jeden z nieznajomych strzelił kilkakrotnie do Szafarczyka raniąc go w lewe przedramię. Podczas wymiany strzałów ranny został śmiertelnie jeden z napastników, Rydzikowski, pozostali dwaj towarzysze zbiegli. Nad ranem ujęto ich. Są to Rudolf Kapała z Ostrawy w Czechosłowacji i Karol Czapinski z powiatu będzińskiego.

Nikłe rozmiary demonstracyjnego strajku w całym kraju.

WARSZAWA. Zapowiadany na wczoraj i organizowany przez PPS i pokrewne organizacje, a popierany także przez Unję Pracowników Umysłowych demonstracyjny jednogodzinny strajk dał słaby wynik.

Wedle informacji, jakie napłynęły z całego kraju do centralnych władz administracyjnych, demonstracje we wszystkich ważniejszych ośrodkach ograniczyły się do nierzecznych i niepowodujących żadnych zmian w biegu normalnego życia, wystąpię.

Nie doniesiono do Warszawy o żadnym zakłóceniu spokoju, porządku czy normalnych zajęć. Zakłady użyteczności publicznej, czy większe zakłady fabryczne pracowały normalnie bez przerwy.

Wypadki wstrzymania się od pracy w rozmaitych punktach zostały zakwalifikowane przez władze administracyjne jako incydenty bez większego znaczenia i wpływu.

W sobotę wyrok w procesie Grzeszolskiego.

SOSNOWIEC. Przemówienie obrońcy oskarżonego Grzeszolskiego, adw. Hofmoka-Ostrowskiego, trwało kilka godzin. Obrońca scharakteryzował przebieg choroby u dzieci. Mówił o znalezieniu w śmietanie osadu, oraz o krupach, dowodząc, że nie były one trucizną. Krupy nie rozpuszczałyby się, gdyby zawierały tal. Polemizuje następnie z wywodami oskarżycieli i powoda cywilnego, dowodząc, że objawy, które wystąpiły przy chorobie dzieci Grzeszolskiego są identyczne z objawami zatrucia trychlozą i że właśnie trychlozą zatrute zostały Jerzy i Lucyna. Stwierdza, że Grzeszolski kochał swe dzieci, na dowód czego cytując pamiętnik syna, list córki do oskarżonego z Rabki, wreszcie list oskarżonego do córki i do żony. Dowodzi, że skoro lekarze nie mogli pomóc dzie-

ciom, nie rozpoznawszy choroby, to tem bardziej nie mógł tego uczynić oskarżony.

— Niech sąd nie czerpie argumentów z nieczystej studni Bugajów i wydać wyrok, niech stanie na platformie wyższej, jak wszystko i wszyscy.

— Niech zapadnie wyrok sumienny i sprawiedliwy.

Temi słowami zakończył adw. Hofmoka-Ostrowski swe przemówienie.

Po tem przemówieniu nastąpiły krótkie repliki stron.

Grzeszolski w ostatnim słowie powiedział: „Nie jestem winien śmierci dzieci, nie jestem winien choroby Caba jówny.

Na tem zakończony został 14 dni trwający proces. Sąd zapowiedział ogłoszenie wyroku w sobotę o godz. 16.

Radjostacja komunistyczna w Warszawie zlikwidowana po nocnej rewizji.

WARSZAWA. W nocy z środy na czwartek odbył się dalszy etap likwidacji partii komunistycznej w Warszawie. Dokonano całego szeregu rewizji i aresztowań.

W mieszkaniu Sruła Ekstermana policja odkryła tajną radjostację krótkofalową nadawczą odbiorczą, przy której za stano radjotelegrafistę Abe Goldfinger.

Pozatem wykryto dużo szyfrowanych depesz i stenogramy wiadomości przetelegrafowanych do Moskwy. Radjostację opleczano, Ekstermana i jego pomocnika osadzono w więzieniu.

W mieszkaniu Julii Łapińskiej znale-

zono powielacz, dwie maszyny do pisania, matryce i kilkadziesiąt kilogramów bibuły komunistycznej.

W Łodzi aresztowany został znany działacz komunistyczny, jeden z przywódców komunistycznej partii Polski, Hofman, który był przedstawicielem komitetu centralnego partii na terenie Łodzi i Zagłębia, gdzie działał głównie na terenie legalnie istniejących związków zawodowych.

W ciągu dotychczasowej akcji aresztowano na terenie Polski ogółem 150 komunistów.

Wstrząsający dramat. Strzały do policji i zamach samobójczy.

INOWROCŁAW. Szkoła powszechna w Janikowie pod Inowrocławiem była terenem krwawego dramatu.

W szkole tej był zatrudniony m. in. oficer rezerwy Stefan Bykowski. Wobec nieudolności władze szkolne postanowiły zwolnić Bykowskiego i wypowiedziały mu pracę. Gdy nadszedł pierwszy kwiecień, kierownik szkoły zaawiadomił nauczyciela, że władze szkolne nie przedłużą z nim umowy, Bykowski zapowiedział zemstę i wybiegł ze szkoły.

Wieczorem powrócił, pytając o kierownika szkoły. Gdy mu odpowiedziano, że wyjechał do Mogilna, wyraził życzenie rozmowy z nauczycielką, Michaliną Kosmowską. Kosmowska, wchodząc do pokoju, wzięła z sobą służącą Pelagję Zelitę, w przecuciu czegoś złego. Po kilku słowach Bykowski wyciągnął z kieszeni rewolwer i czterema strzałami zabił Kosmowską i Zelitę.

Odgłos strzałów zwałił przebiegającego na nauce wieczornej w szkole dzieci oraz przechodniów, między którymi znajdowali się brat Kosmowskiej i żona Bykowskiego. Widok brata ofiary tak podziałał na szaleńca, iż rozpoczął beładną strzelaninę w kierunku ludzi.

Gdy zapas kul wyczerpał się w rewolwerze, szaleńca założył nowy magazyn i usiłował zabić żonę, co mu się jednak nie udało.

W trakcie strzelaniny przypadkowo przybyło do Janikowa kilku policjantów. Poinformowani o wypadku obstarali budynek szkolny, by ubezwzględnić szaleńca. Bykowski widząc, że jest otoczony, począł znowu strzelać, a ostatnią kulą zranił się w głowę w celach samobójczych. W czasie strzelaniny ciężkie rany odniósł posterunkowy

Grzelak. Rannych Grzelaka i Bykowskiego odwieziono do szpitala.

Bykowski chciał w szpitalu ponownie popełnić samobójstwo i zażądał zapalek, którymi chciał podpalić nabój dynamitowy, jaki miał przy sobie, który mu jednak odebrano.

Wrzenie w Hiszpanii nie ustępuje.

MADRYT. Położenie wewnętrzne w Hiszpanii jest niezmiernie naprężone ze względu na wybory gminne, odbywające się 12 kwietnia.

Z prowincji donoszą o wykroczeniach lewicowo radykalnych robotników rolnych. W Zardolatosa pod Sewillą chcieli robotnicy rolni rozbroić kilku policjantów. Przyszło do starcia, w którym czterech ludzi podniosło śmierć, a czterech odniosło rany.

W Cosmelli pod Malagą zabito w bójkę między właścicielem ziemskim a robotnikami dwie osoby.

Aresztowania w związku z zamachami petardowymi.

STANISŁAWÓW. W toku dalszych dochodzeń, w związku z ostatnimi zamachami petardowymi w Stanisławowie, przeprowadzono aresztowania wśród członków nielegalnej organizacji ONR we Lwowie. Aresztowani zostali i osadzeni w więzieniu studenci uniwersytetu i politechniki lwowskiej: St. Szaler, Zbigniew Sikorski, Roman Wójcicki, Kazimierz Dunajewski, Krystyn Szmida, Jerzy Pancewicz, przedsiębiorca Jan Werner i elektromonter Władysław Szwedziński.

W mieszkaniach aresztowanych zna-

lezione kompromitujące materiały. Mieli oni tworzyć ośrodek ONR na Lwów, którego celem było dokonywanie w Stanisławowie zamachów petardowych.

Komunikat dowództwa armji kwantuńskiej.

TOKJO. — Główna kwatera armji kwantuńskiej komunikuje, że onegdaj o godz. 15 min. 30 połączony oddział japoński - mandżurski zauważył 12 samolotów Mongolji Zewnętrznej, unoszących się ponad terytorjum Mandżu-Kuo w odległości 18 klm. na północ od Taulan na południo-zachód od jeziora Buir-Nor. Ostrzeliwanie wzajemne trwało około 40 minut, poczem samoloty odleciały w głąb Mongolji Zewn. O godz. 15-ej tenże oddział japoński-mandżurski spotkał zbrojny oddział mongolski. Wynikła walka, w której mongolowie ponieśli znaczne straty, liczba strat japońsko-mandżurskich nie jest dotąd ustalona. Rząd Mandżu Kuo zwrócił się do rządu Mongolji Zewnętrznej spowodu tych zajęć z ostrym protestem.

Tranzyt czeski z Rosji przez Rumunję.

MOSKWA. Na mocy porozumienia handlowego między Rosją sowiecką a Rumunją wszystkie towary sowieckie, przeznaczone dla Czechosłowacji, będą szły tranzitem przez Rumunję.

Dotychczas towary te szły przez Polskę.

Czechosłowacja zaakceptowała ten plan i przystępuje do otwarcia konsulatów w Kiszyniowie, Tiginie (Bendary) i Tyraspolu. Wkrótce uruchomiony będzie pociąg bezpośredniej komunikacji Bukareszt—Moskwa. Wagony zaopatrzone będą w podwójne osie, przystosowane do torów szerokich i normalnych.

Greta Garbo zaginęła!

SZTOKHOLM. Greta Garbo, wezwana na przez towarzystwo filmowe w Hollywood do powrotu do Ameryki, opuściła Szwecję przed dwoma tygodniami. Wyjechała ona do Danii i tu miała wsiąść na okręt, który odpłynął do Stanów Zjednoczonych. Obecnie okazało się, że Greta Garbo do Nowego Jorku nie przybyła.

Towarzystwo okrętowe, którego okrętem Greta Garbo miała jechać, twierdzi, iż w spisach pasażerskich gwiazda nie figuruje. Policja szwedzka, amerykańska, francuska i angielska wszczęły poszukiwania za zaginioną gwiazdą filmową.

Straszny huragan.

NOWY JORK. Ponad częśćią stanu Georgia szalał gwałtowny huragan, który wyrządził wielkie szkody. Najciężej dotknięte zostało miasteczko Cordell, które przedstawia obraz zupełnego zniszczenia. Huragan zniszczył ponad 50 budynków, w tem szkołę miejską i gimnazjum oraz uszkodził wiele zabudowań.

Jak dotychczas ustalono, 10 osób zostało zabitych, a przeszło 60 odniosło rany. Liczba ofiar jest jednakże znacznie większa.

Fort bandytów.

MANILA. W prowincji Lanao na wyspie Minadanao w starym forcie ukryło się kilkunastu bandytów. Pomiędzy bandytami, a oddziałem wojsk rządowych, złożonym z 100 ludzi, doszło do walki, 5 bandytów zostało zabitych, a reszta poddała się.

Kino „EDEN“ Aleja 12

Dziś nowy film produkcji sowieckiej

CAR SZALENIEC

Akcja osnuta na tle ponownego niepożycia PAWŁA I.

Główne postacie:

M. JANSZYN
B. GORIN
GORIANINOW
N. SZATERNIKOWA.

Nad program: **Nowe aktualności** Foxa. — **Humoreska** Kreskowa i **Dodałki** Pała.

Kino „LUNA“

Dziś poraz ostatni!

Najpiękniejsze kobiety!

Najzabawniejsze sytuacje!

Wspaniała wystawa!

Wiosna w Paryżu

MARY ELLIS
T. CARMINATI
IDA LUPINO

Nad program: **Najnowsze aktualności** z całego świata oraz wesoła komedia „**ZAROCHANA PARA**“.

Powszechna służba wojskowa w Austrii.

WIEDEN. — Sejm związkowy uchwalił wczoraj ustawę konstytucyjną o powszechnym obowiązku służby dla celów publicznych. Na mocy tej ustawy każdy mężczyzna, obywatel austriacki w wieku od lat 18 do 42 może być powołany na pewien ograniczony okres czasu do służby z bronią, lub bez broni dla celów publicznych.

Posiedzenie sejmiku związkowego, na którym uchwalono ustawę, miało charakter wydarzenia o historycznym znaczeniu, co wyraziło się w entuzjastycznych manifestacjach posłów i publiczności, zgromadzonej na galerji na cześć kanclerza Schuschnigga.

Do soboty odroczono egzekucję Hauptmanna.

TRENTON. Naczelnik więzienia Kimberling wyznaczył tymczasowo nowy termin egzekucji Hauptmanna na sobotę na godzinę 1 szą. Trybunał łaski ma jednak prawo odroczyć termin egzekucji do czasu ukończenia spraw Wendela. Jeżeli Wendel zostanie postawiony w stan oskarżenia, wówczas Kimberling zażąda odroczenia egzekucji poza datę wyznaczoną.

Jak słyhać, odciski palców Wendela nie odpowiadają odciskom, wykrytym podczas śledztwa, jak również charakter pisma Wendela nie odpowiada charakterowi pisma listów, wysyłanych w sprawie okupu.

Zderzenie wagonów.

KATOWICE. — Na dworcu kolejowym w Bogucicach w czasie przetaczania pociągów towarowych nastąpiło zderzenie wagonów, na skutek którego kilka wagonów wpadło na siebie z taką siłą, że 4 z nich uległy zupełnemu zniszczeniu, a inny wyskoczył z szyn. Katastrofa na szczęście nie pociągnęła za sobą ofiar w ludziach.

Mord kapturowy.

WIEDEN. — W okolicach Grazu popełniony został mord kapturowy. Narodowi socjaliści uprowadzili ostatnio szofera Hofera, który poprzednio był członkiem partji narodowo-socjalistycznej. Obecnie znaleziono jego zwłoki w stawie obok Grazu.

Sledztwo wykazało, że Hofer został ogłuszony tępem narzędziem, poczem uduszony, a zwłoki jego rzucone do wody. Mordercy pozabawili ofiarę swą życia jeszcze podczas jazdy samochodem.

W kilku wierszach.

— Odroczona już raz wizyta premiera Van Zeelanda w Warszawie ulegnie ponownemu odroczeniu wobec tego, że w połowie kwietnia premier belgijski wystąpi w parlamencie ze sprawozdaniem z działalności rządu na zasadzie pełnomocnictwa, które upłynęły z dnem 31 marca.

— Robotnicy rolni w Cordoy'a (Hiszpanja) usiłując zająć majątek ziemski, zaatakowali straż wystawioną przez właściciela majątku. Wskutek strzelaniny, jaka się wywiązała, dwóch robotników zostało zabitych, a kilku odniosło rany.

— Strajk studentów Wyższej Szkoły Dziennikarskiej został odwołany, wobec tego, że dyrekcja szkoły ustąpiła, decydując się na obniżkę opłat.

— Strajk robotników przemysłu kotłowego w Łodzi, gdzie od 5 zgórą tygodni strajkuje ponad 5.500 robotników po ostatnich nieudanych próbach likwidacji i zawarcia dodatkowej umowy zbiorowej utkwiał obecnie na martwym punkcie.

— W Ministerstwie Skarbu odbyło się wczoraj pierwsze posiedzenie komisji powołanej do zbadania zagadnień emerytalnych. Po omówieniu wytycznych pracy komisji, opracowanie poszczególnych zagadnień podzielono pomiędzy jej członków.

Lekarz-Dentysta

Michał Grejniec

w Częstochowie

mieszka obecnie — II ALEJA Nr. 24 róg Kościuszki, gdzie cuk. „Roma”. Przyjmuje codziennie od 10-2 i od 4-8 w niedzielę i święta od 10-2 p.p.

Placzego
OLEJEK OLIWKOWY
w mydle Palmolive

daje urok i młodość Twojej cerze?

Wartość kosmetyczna olejku oliwkowego jest niezrównana. Albowiem olejek oliwkowy „topnieje” przy temperaturze ciała, przenika przez pory, i oczyszcza je dokładnie, nie drażniąc skóry. 20.000 specjalistów kosmetyki zaleca używanie mydła Palmolive, które wyrabiane jest na olejku oliwkowym, celem zdobycia świeżej, młodzieńczej cery. Masuj więc obfitą pianą mydła Palmolive nie tylko twarz i szyję, lecz również całe ciało, o którego piękno niemniej należy dbać. Nagrodą Twoją będzie zdobycie urody, czaru i młodości.

Cały świat podziwia tę „dziewczecą cerę Palmolive”

Olejek oliwkowy użyty do wyrobu każdego kawałka mydła Palmolive

KRONIKA.

KALENDARZYK

Tobota 4 kwietnia. † Izydora B. W. D. K. Wschód słońca o g. 5.06. Zachód o g. 18.12.

Noce dyżury aptek.

W nocy z piątku na sobotę: III Aleja, Narutowicza.

W nocy z soboty na niedzielę: Stary Rynek, Siedmiu kamienic.

Polski Blok Gospodarczy serdecznie pożegnał prez. Mackiewicza. W ubiegły wtorek wieczorem Polski Blok Gospodarczy Rady Miejskiej bardzo serdecznie pożegnał p. prez. Mackiewicza. Pożegnanie odbyło się w lokalu Tow. Lekarskiego pod przewodnictwem sen Zbierskiego i przy współudziale posła Kobyłeckiego, b. posła dr. Biluchowskiego i całego klubu radzieckiego P. B. G. w pełnym komplecie.

Pierwszy przemawiał senator Zbierski, a następnie radni Porado i Rumianek.

Wszystkie przemówienia nastrojone były na zgodny ton uznania dla wybitnych walorów ustępującego prezydenta i dźwięczały kryształową szczerością uczucia.

To też prezydent Mackiewicz z niekłamanym wzruszeniem dziękował p.p. radnym za tyle objawów sympatii i uznania.

Pożegnanie p. prezydenta Mackiewicza przez nauczycielstwo. — W niedzielę, 5 b.m. o godz. 12-ej w południe w sali szkoły powszechnej Nr. 7 przy ul. Narutowicza 29 odbył się uroczyste pożegnanie prezydenta miasta p. Jana Mackiewicza.

W osobie p. J. Mackiewicza szkoły tracią prawdziwego opiekuna, a nauczycielstwo wypróbowanego przyjaciela. Tylko człowiek o tych walorach serca i umysłu, co p. Jan Mackiewicz, mógł wzbudzić rzetelną sympatię u tych, którzy b.daj na moment mieli okazję zetknięcia się z Nim. To też w uznaniu zasług Jego, położonych dla dobra szkoły i dlatwy częstochowskiej, nauczycielstwo miejscowe wraz z komitetami rodzicielskimi postanowiło godnie pożegnać opuszczającego Częstochowę jej dotychczasowego włodarza.

Urlopy dla urzędników na Wielkanoc. Prezes Rady Ministrów wydał zarządzenie, aby urlopy, które mogą być udzielone funkcjonariuszom państwowym w okresie nadchodzących świąt Wielkiej nocy, otrzymali, przy uwzględnieniu wymagań służby, przede wszystkim ci, którzy nie korzystali z urlopu na święta Bożego Narodzenia.

Urlopy nie powinny przekraczać dni 5-ci, od dn. 10 do 14 b.m. włącznie i w przeciwieństwie do urlopów na Boże Narodzenie nie mogą być udzielane w dwóch terminach.

Dodatkowe wynagrodzenia urzędników państwowych.

Wicepremier i minister skarbu inż. Kwiatkowski wydał zarządzenie, dotycząc wypłacania dodatkowych wynagrodzeń dla urzędników państwowych w postaci t.zw. żetonów za udział w posiedzeniach rad nadzorczych, premij i nagród pieniężnych.

Maksymalne wynagrodzenie dodatkowe wypłacone w ciągu roku nie może przekroczyć 100 procent stałego uposażenia brutto, pobieranego w urzędach.

Dla urzędników 6 tej kategorii i niż-

szych, którzy wykonują funkcje o specjalnej doniosłości dodatkowe wynagrodzenie nie może przekraczać 9,000 zł. rocznie.

Ograniczenia obowiązują już od dnia 1-go kwietnia.

Podatki płatne w kwietniu. — W kwietniu płatne są następujące podatki:

1) od 25 kwietnia — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1936, w wysokości podatku przypadającego od obrotu, osiągniętego w marcu przez wszystkie przedsiębiorstwa obowiązujące do publicznego ogłoszenia sprawozdań, a z innych przedsiębiorstw przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe I i V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

2) do 15 kwietnia pierwsza rata półroczna podatku dochodowego od uposażeń z tytułu różnicy, wynikającej z kumulacji uposażeń otrzymanych w ciągu 1935 r.;

3) do 7 kwietnia — podatek dochodowy od uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypełnianych przez służbodawcę w marcu 1936 r.;

4) do 30 kwietnia — zaliczka na poczet nadzwyczajnej daniny majątkowej (rolnictwo);

5) do 30 kwietnia — pierwsza rata półroczna podatku gruntowego za rok 1936;

6) do 30 kwietnia — pierwsza rata półroczna od lokali za r. 1936;

Ponadto płatne są w kwietniu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również z tym miesiącem.

Żądania rzemieślników w sprawie obniżki komornego. W najbliższym czasie ukaże się rozporządzenie wykonawcze do dekretu w sprawie obniżenia komornego oraz zmiany ustawy o ochronie lokatorów.

W związku z tem lżby rzemieślnicze podjęły starania, aby z ustawy o ochronie lokatorów mogły korzystać te pracownice rzemieślnicze, na które zostały nabyte za rok ubiegły świadectwa przemysłowe 7-ej kategorii przemysłowej zamiast 6-ej i ażeby w przypadkach zajmowania przez właściciela pracowni rzemieślniczych lokalu 6-pokojuowego względnie większego, o ile część tego lokalu jest przeznaczona na rzemieślniczą służbę prawo do 10 procentowej obniżki komornego, odnośnie tej części lokalu, jaka jest zajęta na pracownię.

Samorząd rzemieślniczy zabiega też, aby w przypadkach uprawniania o branie lokalu rzemieślniczego czynności handlowych lokal taki korzystał z ustawy o ochronie lokatorów a ponadto aby z dobrodziejstw tej ustawy korzystały również i takie zakłady rzemieślnicze, na które nabyto na rok 1935 świadectwa przemysłowe 7-mej zamiast 6-ej kategorii. I wreszcie aby sprzedaż produktów własnego wyrobu w granicach lokalu rzemieślniczego nie stała na przeszkodzie do korzystania z dobrodziejstw o ustawie o ochronie lokatorów.

Opłaty na Fundusz Pracy. Po znówelizowaniu przepisów o państwowym podatku dochodowym niektóre przedsiębiorstwa, wypłacające swym pracownikom i członkom zarządu, oraz rad nadzorczych tantiemy, przestały potrącać od tych wynagrodzeń opłaty na rzecz Funduszu Pracy, interpretując błędnie nowe przepisy.

W związku z tem władze skarbowe ustaliły, że przepisy z roku 1933, nakazujące przedsiębiorstwom potrącanie z tantiem opłat na rzecz Funduszu Pracy, bynajmniej nie zostały uchylone i nadal obowiązują.

Zwalczanie formalistyki. Minister spraw wewnętrznych Raczkiewicz wydał jeszcze jeden okólnik, który ma na celu zwalczanie formalistyki. Dużo trudności nasuwa dotychczas odzyskanie dokumentów składanych przy załatwianiu rozmaitych spraw w urzędach wojewódzkich i starostwach. W związku z tem ustalono, iż prośby o zwrot dokumentów winny być załatwiane możliwie prędko z pominięciem wszelkich szablonów, przy uwzględnieniu indywidualnych warunków sprawy.

Dopłaty związane z leczeniem na koszt Z. U. S. Zgodnie z ostatnimi zarządzeniami, ubezpieczeni skierowani do leczenia sanatoryjnego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponoszą z własnych funduszy następujące koszty, związane z tem leczeniem: Samotni, zarabiający ponad 200 zł. miesięcznie, oraz utrzymujący rodzinę, zarabiający powyżej 300 zł. miesięcznie — ponoszą koszty podróży i taksy klimatycznej; jeśli odległość miejsca zamieszkania ubezpieczonego od zakładu leczniczego wynosi ponad 300 km., Z. U. S. ponosi koszty podróży powrotnej III a klasą pociągiem osobowym. Ponadto ubezpieczeni skierowani do leczenia w miesiącach czerwcu, lipcu lub sierpniu opłacają część kosztów utrzymania w sanatorium według norm następujących: samotni zarabiający od 200 do 300 zł. miesięcznie opłacają dziennie 1 zł., zarabiający od 301 zł. do 400 zł. — 2 zł. dziennie, od 401 zł. do 500 zł. — 3 zł., zarabiający powyżej 500 zł. — 4.50 dziennie; utrzymujący rodzinę zarabiający od 301 do 400 zł. opłacają 1 zł. dziennie, od 401 zł. do 500 zł. — 1.50 zł. dziennie oraz zarabiający powyżej 500 zł. — 3 zł. dziennie.

Wczorajszy 1-godzinny strajk demonstracyjny. Jak już donosiliśmy, na dzień wczorajszy klasowe związki zawodowe (P.P.S.) proklamowały 1-godzinny strajk demonstracyjny w związku z ostatnimi wypadkami w Krakowie i Częstochowie.

Strajk, którego rozpoczęciu obwieściły syreny fabryczne, trwał od godz. 11 do 12 ej i objął wszystkie prawie większe zakłady przemysłowe z wyjątkiem fabryki „Union Textile”, gdzie tylko znikoma liczba robotników porzucała pracę. Jeżeli chodzi o mniejsze fabryki, to prawie wszystkie były czynne, pracownicy tych zakładów nie solidaryzowali się bowiem z uchwałą związków klasowych. W przybliżeniu w strajku demonstracyjnym wzięło udział około 60 proc. robotników. Strajk miał przebieg zupełnie spokojny. Spokój nie został nigdzie zakłócony.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Słowo”.

Uroczyste pożegnanie prezydenta Mackiewicza.

Szczelnie zapelniona największa magistracka sala, twarze skupione i namaszczone uroczystą powagą i jakimś, rzekłbyś niemal widomy cieniem smutku, unoszący się nad tem zebraniem — oto zewnętrzny wymowny obraz uroczystego pożegnania ustępującego prezydenta miasta Mackiewicza przez ogół pracowników miejskich.

Zebrało się zgórą 200 osób, od naczelników poszczególnych wydziałów i lekarzy miejskich do szarych pracowników, zajmujących najskromniejsze szczeble hierarchii magistrackiej.

Kolegium Zarządu Miejskiego reprezentował ławnik Jarzębiński.

O godz. 3 po poł. na sali zjawił się prezydent Mackiewicz w towarzystwie swego następcy prez. Motala.

Bardzo zazwyczaj opanowany i idealnie zrównoważony p. prezydent, z trudem hamując osobliwe wzruszenie chwili, w bardzo serdecznych słowach przemówił do swoich byłych podwładnych.

„Szanowni Państwo!

Jak Wam już wiadomo, z powodu specyficznych trudności, z jakimi od pewnego czasu spotykałem się w pracy nad zarządkiem miasta niedawno postanowiłem zrezygnować z dotychczas zajmowanego stanowiska tymczas. prezydenta Częstochowy i oddałem je do dyspozycji władz, które w uznaniu ważności tych motywów rezygnację moją przyjęły.

I teraz, gdy w chwili pożegnania rzucając okiem wstecz na 2 i pół roku pracy mojej na terenie m. Częstochowy, muszę stwierdzić z całym naciskiem, że w pracy tej opierałem się na was, na waszej współpracy i pomocy.

Pamiętam nasze pierwsze spotkanie w tej sali w sierpniu 1933 r. Wówczas przemawiając do Was po raz pierwszy, na wstępie urzędowania złożyłem wam zapewnienie, że dołożę wszelkich starań, aby zapewnić wam spokój i ciągłość pracy i wzamian za to zażądałem od was zachowania czterech kardynalnych cnót: dyscypliny, sumiennego spełniania obowiązków służbowych, uprzejmości w stosunku do klientów i stron i rycerskości we wzajemnych stosunkach koleżeńskich.

Tych czterech moich wskazań, — stwierdzam to dziś z prawdziwą przyjemnością — dotrzymaliście w zupełności. I proszę mi wierzyć, że tą waszą współpracą i pomocą uważam za najcenniejszą pozycję w swoim bilansie i zarazem za najcenniejsze wspomnienie, które uniosę w dalsze życie.

Rozstając się z wami, szczerze dziękuję wam za całą waszą pracę, opartą na lojalności w stosunku do mojej osoby, nader wyjątkową dla miasta i tembardziej godną uznania, że odbywa się ona w warunkach lokalowych, pozostawiających wiele do życzenia, jak również w ciężkich warunkach materialnych i pod wiecznie widniejącą na horyzoncie groźbą redukcji.

Z całego serca jestem wam wdzięczny za pomoc i współpracę i żegnając się z wami, składam wam wszystkim naczelnikom wydziałów, kierownikom szpitali i lekarzom miejskim, dyrektorowi wodociągów i kanalizacji i wszystkim pracownikom miejskim umysłowym i fizycznym płynące z głębi serca życzenie maksimum zadowolenia z pracy zawodowej i w życiu rodzinnym. Jednocześnie mam zaszczyt przedstawić wam waszego nowego przełożonego p. prezydenta Motala.

Z kolei p. prezydent Motał zwrócił się do swoich nowych współpracowników.

Obwieszczenie.

Pisarz Hipoteczny Sekcji I-ej w Częstochowie obwieszcza, że otwarte zostały postępowania spadkowe po zmarłych:

1) **HAJZYKU, LEWKU** vel **ADOLFIE TEICHNERZE**, właścicieli, nieruchomości w Częstochowie, oznaczonej Nr. rep. hip. 660

2) **ZOFII** z Szyszkowskich **GRUSZCZYŃSKIEJ**, właścicielce niepodzielnej połowy nieruchomości w Częstochowie, oznaczonej Nr. rep. hip. 1600.

Termin zamknięcia tych postępowań spadkowych wyznaczony został na dzień 19 października 1936 r. i w tym terminie osoby zainteresowane winny się stawić w kancelarii Pisarza Hipotecznego Sekcji I-ej w Częstochowie dla zgłoszenia swych praw pod skutkami prekluzji.

m. Częstochowa, dnia 2 kwietnia 1936 r.

Pisarz Hipoteczny.

ków, podkreślając na wstępie, że to, co przed chwilą słyszał z ust p. prezydenta Mackiewicza, dodaje mu wiary i ufności w pracę na terenie Częstochowy, w której, tu dosłownie cytujemy słowa p. prezydenta, „wy, państwo, będziecie moją główną podporą”.

W zakończeniu swej krótkiej przemowy p. prezydent dał wyraz nadziei, że stosunek pracowników miejskich do nowego przełożonego będzie nie mniej lojalny i życzliwy, jak do jego poprzednika, i że swej strony zapewni ogół pracowników miejskich o swej niezmienniej życzliwości.

W imieniu ogółu pracowników miejskich do prezydenta Mackiewicza w bardzo serdecznym tonie przemówił naczelnik miejskiego wydziału technicznego

inż. Czesław Gniewiński. Przy plewszych słowach mówcy wszyscy zebrani powstał i całego przemówienia wysłuchali w pozycji stojącej.

W ciepłych szczerze odczuty słowach inż. Gniewiński podniósł wybitne zalety umysłu i serca, wysoką kulturę duchową i iście ojcowską troskliwość prezydenta Mackiewicza w stosunku do pracowników miejskich.

Zyczeniami niezmaconego szczęścia w doli osobistej i rodzinnej i dalszej owoce pracy mówca zakończył swoją połączoną przemowę.

Oficjalna część przemówienia dobiegła końca, lecz długo jeszcze potem prezydent Mackiewicz prowadził przyjacielskie rozmowy ze swymi byłymi współpracownikami.

Prezydent Mackiewicz prostuje...

W związku z nieścisłymi wiadomościami Polskiego Radja i „I. K. C.” o okolicznościach, które towarzyszyły ustąpieniu p. prezydenta Mackiewicza, prezydent Mackiewicz wystąpił do Polskiej Agencji Telegraficznej i wyżej wymienionego dziennika krakowskiego z prośbą o sprostowanie pewnych nieścisłości, które w opaczem świetle przedstawiły jego rezygnację.

Prezydent Mackiewicz podkreśla, że nieprawdą jest, że został on zwolniony na wniosek p. wojewody kieleckiego. Natomiast prawdą jest, że sam on dobrowolnie złożył rezygnację na ręce dyrektora departamentu samorządowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych p. Zbikowskiego, i to na kilka dni przed godnymi pożalowania dramatycznymi zajściami przy ulicy Jasnogórskiej, a następnie w dniu wypadków na ręce p. wiceministra spraw wewnętrznych Władysława Korsaka.

Jak się dowiadujemy, nieprawdą również jest, jakoby w związku z czwartkowymi wydarzeniami zwolniony został ze swego stanowiska kierownik Miejskiego Komitetu Funduszu Pracy p. Stanisław Rybicki.

Wychodząc z założenia, że wypadek spowodował Słazak, Zalasinski wystąpił przeciwko niemu do sądu o odszkodowanie w wysokości 1.800 zł. t. j. 300 zł. tytułem zwrotu kosztów leczenia i 1.500 zł. za oszczenie twarzy.

Sprawę rozpoznawał sędzia Cwiakowski, protokół rozprawy prowadził aplikant sądowy Goldwasser.

Na rozprawie pozwany dowodził, że nie on ponosi winy za wypadek i powoływał się na świadków tragicznego wydarzenia. Sąd postanowił sprawę odroczyć i na następnej rozprawie wezwać świadków, powołanych przez obie strony.

Na wniosek powoda cywilnego sąd zabezpieczył powództwo na nieruchomościach pozwanego.

Oszpecony na twarzy robotnik skarży szofera o odszkodowanie.

Na wokandzie wydziału cywilnego sądu okręgowego znalazła się wczoraj sprawa z powództwa cywilnego robotnika z Blachowni, Stanisława Zalasinskiego, przeciwko właścicielowi taksówki, Marjanowi Słazakowi o 1.800 zł. tytułem odszkodowania za oszczenie twarzy, spowodowane wypadkiem, jakiemu uległ Zalasinski na wiosnę 1934 r.

Tło sprawy jest następujące:

Zalasinski jechał rowerem z Blachowni do Częstochowy. W pewnej chwili został on najechany przez taksówkę, prowadzoną przez Słazaka, właściciela tej autodorożki. Skutki najechania okazały się fatalne. Twarz rowerzysty została zmasakrowana i mimo zabiegów lekarskich pozostało trwałe oszczenie twarzy.

Echa wstrząsającej tragedii przy ul. Brzozowej.

Dochodzenie, prowadzone przez wydział śledczy w sprawie wstrząsającej tragedii, jaka rozegrała się onegdaj przy ul. Brzozowej na Ostatnim Groszu, gdzie, jak wiadomo, w okropny sposób zginął 24 letni Mieczysław Radecki, cierpiący na bezwład nóg, pozwala już obecnie stwierdzić, że pierwotna hipoteza o samobójstwie była uzasadniona i że tragiczne wydarzenie miało przebieg podany przez nas w numerze wczorajszym. Śmierć Radeckiego nastąpiła zarówno

spowodu silnego upływu krwi, jak i straszliwych poparzeń (3-go stopnia), jakich doznał na strychu, który podpalił w zamiarze samobójczym.

Podkreślić należy w związku z tem, że z konsternacją, jaka zapanała w chwili odkrycia zwłok, skorzystał niewykryty jeszcze osobnik i dokonał kradzieży różnych przedmiotów i prawdopodobnie pieniędzy z mieszkania Radeckiego. Tajemniczego złodzieja poszukuje obecnie policja.

Pogrom komuny w Częstochowie.

W związku z przeprowadzoną w tych dniach na terenie całego kraju likwidacją gniazd komunistycznych, o czem już donosiliśmy, miejscowe władze bezpieczeństwa przeprowadziły również zakrojoną na szeroką skalę akcję, w wyniku której zniszczone zostały doszczętnie wszystkie istniejące jeszcze komórki komunistyczne na terenie Częstochowy i powiatu, przyczem cały komitet okręgowy, podobnie jak kierownictwa mniejszych jednostek wyrotowych, podlegających KPP., znalazły się za kratami. W więzieniu na Zawodziu osadzono około 50 komunistów.

Przeprowadzone u wyrotowców rewizje ujawniły obfity materiał obciążający, na podstawie którego władze policyjne dokonały dalszych aresztowań i rewizyj.

Z Miejskiego Teatru Kameralnego.

Dziś w piątek 3 b. m. i codziennie znakomity dramat w 3 ch aktach Tadeusza Rittnera „W małym domku”. W rolach głównych panie: Janina Biesiadecka i Jarzębińska oraz pp.: dyr. Kazimierz Brodzikowski i Dobrowolski, w pozostałych rolach pp.: Święcicka, Stanisławska, Tańska, Bończa, Kwaskowski, Wybrański, Przeradzki i Bernatowicz. Reżyserja dyr. Brodzikowskiego. Oprawa dekoracyjna Jana Rybkowskiego.

Początek o godz. 20.

W sobotę, o godz. 17-ej oraz w niedzielę o godz. 15.30 i 17.45 „Matura” z gościnnym występem p. Janiny Biesiadeckiej, ciesząca się niesłabnącym powodzeniem.

Przedprzedaż biletów w firmie B. Kruszyńska, Aleja Nr. 23 oraz w kasie teatru od godz. 19 ej, w sobotę od godz. 16-ej, a w niedzielę od godz. 11 ej.

Strajk w hucie „Stradom”. Onegdaj robotnicy spółdzielni dla eksploatacji huty szkła „Stradom” na Zaczyszu w liczbie około 200 osób zastrajkowali w związku z otrzymaniem wypowiedzeniem pracy.

Jak się dowiadujemy, wypowiedzenie pracy spowodowane zostało wyższą koniecznością techniczną przejścia na drugą wannę, przyczem zgóry wiadomem było, że związane z tem roboty potrwać od 4 do 5 tygodni.

Skład apteczny p. M. Neufelda otwarty. Onegdaj w mieście naszym bawił nowomianowany wojewódzki inspektor farmaceutyczny, który w wyniku przeprowadzonej lustracji polecił właścicielowi składu aptecznego p. Maurycemu Neufeldowi przeprowadzenie pewnych zmian technicznych, zarządzając jednocześnie zawieszenie handlu na czas związanych z tem robót.

P. M. Neufeld, w wykonaniu powyższych zaleceń, inowacje tę wprowadził, poczem naturalną rzeczą kolejną, nastąpiło otwarcie sklepu. Przerwa trwała zaledwie kilka godzin.

Echa wyborów do Rady Miejskiej. Sąd Okręgowy pod przewodnictwem sędziego Nakoniecznego i przy udziale sędziów Chrapowickiego i Pawelskiego rozpoznawał sprawę Franciszka Tureckiego, elektromontera z zawodu, oskarżonego o to, że w dniu 20 maja 1934 r. przy ulicy Papierowej na Zawodziu w zamiarze pozbawienia życia 5 razy strzelił do Anstazego Kłamy, raniąc go w pośladek. Rana Kłamy uznana została za ciężkie uszkodzenie ciała. Owe wydarzenie było bodaj najburzliwszym epizodem majowej kampanii wyborczej. Do krwawego starcia doszło na tle nieporozumień między rozklejaczami plakatów wzajemnie zwalczających się dwu ugrupowań: Pol. Bloku Gospodarczego, z którego ramienia działał Turecki oraz Str. Narodowego. Należy podkreślić, że Kłama, b. więzień Berezy, jest członkiem Str. Narodowego.

Oskarżał ppok. Schlitter, oskarżonego bronił mec. Bielobradek, z ramienia pieszakowanego powództwo w wysokości 400 zł. popierał mec. Zawadzki.

Oskarżony do winy się nie przyznał, oświadczając, że działał w obronie zagrożonego życia, będąc napadniętym przez bojówkę endecką.

Sąd po przeprowadzeniu przewodu sądowego i wysłuchaniu przemówień stron, ogłosił wyrok, mocą którego Turecki za usiłowanie zabójstwa skazany został na 3 lata więzienia, przyczem po łowa kary na mocy amnestii została mu darowana. Z pow. cyw. zasądzone zostało 51 złotych.

RADJO.

WARSZAWA, sobota 4 kwietnia.
6.30 Pieśń. — 6.33 Pobudka do gimnastyki. 6.36, Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). — 7.20 Dziennik poranny. — 7.50 Program na dzień następny. 7.55 „Parę informacji”. — 8.00 Audycja dla szkół. 11.57 Sygnał czasu z Warszawskiego Obserw. Astr. 12.00 Hej na! z Krakowa. — 12.03 Dziennik południowy. — 12.15 Przegląd prasy rolniczej. 13.00 Koncert orkiestry z Wilna. — 13.10 Chwilka gospodarstwa domowego. — 14.15 Przerwa. 14.30 Muzyka salonowa (płyty). 15.15 Wiadomości o ekspozycji polskiej. 15.20 Przegląd giełdowy 15.30 Muzyka salonowa (płyty) 16.00 Lekcja języka francuskiego. 16.15 — Wesoła audycja dla dzieci ze Lwowa 16.45 Cała Polska śpiewa. — 17.00 Nabożeństwo z Ostrej bramy (z Wilna) 17.50 Pogadanka ze Lwowa. 18.00 Pieśni. 18.25 Kwartet smyczkowy (ze Lwowa). 18.40 Przegląd wydawnictw. 18.50 Życie kulturalne i artystyczne stolicy. — 18.55 Program na dzień następny 19.05 Koncert reklamowy. — 19.35 Wiadomości sportowe ogólne. — 19.45 Pogadanka aktualna. 20.00 Muzyka lekka. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Obrazki z Polski współczesnej. 21.00 „Jasna Góra” — audycja. 21.30 Wesoła audycja (z Wilna). 22.00 Audycja. — 23.00 Wiadomości meteorol. dla żegluga powietrznej. 23.05 Muzyka lekka.

Przedziałnia i Tkalnia Juty i Lnu „WARTA” Sp. Akc.

podaje niniejszem do wiadomości, iż termin Walnego Zgromadzenia akcjonariuszy zostaje przesunięty z 29-go na 30 kwietnia r.b. vide ogłoszenie w N-rze 77 „Słowa Częstochowskiego” z dnia 1 kwietnia 1936 roku

do sprzedania, Ulica Wieluńska 16. Wiadomość u administratora.

Przed kilku dniami dniami zgubiłem 3 weksle po 500 zł., 1 na 300 zł. i 1 na 200 zł., oraz 140 zł. gotówką. Weksle te jako z mojego wystawienia są dlażnaczy bezwartościowe i niniejszem je unieważniam. Łaskawy znalazca zechce gotówkę zatrzymać sobie, weksle zaś za odpowiednim wynagrodzeniem zwrócić H. Nowak, (Katedralna 4).

Szybkie kary za bezsporne winy.

Ministrowie spraw wewnętrznych i sprawiedliwości wydali zarządzenie, aby wystąpienia przeciw bezpieczeństwu publicznemu były karane w trybie przyspieszonym. Zarządzenie to opiera się na art. 52 dekretu Prezydenta z 22 marca 1928 roku, dotyczącego postępowania karno-administracyjnego. Dekret ten u-poważnia właśnie ministrów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości do wprowadzenia „przyspieszonego postępowania karno-administracyjnego”, jeśli okoliczności tego wymagają.

Już w swym przemówieniu w Sejmie min. Raczkiewicz stwierdził pogorszenie się stanu bezpieczeństwa w kraju, spowodowanego wzmoczoną akcją żywołów wywrotowych, znajdujących się na skrajnem skrzydle lewicy komunizującej, oraz posiewem niepokoju w kraju ze strony skrajnego skrzydła partii endeckiej. Zapowiedział też minister spraw wewnętrznych stanowczy odpór władzy przeciw tym, którzy z warcholskich występów, z podniecenia instynktów nienawiści klasowej czy plemiennej, chcą wykuwać kapitał partyjno-polityczny.

Jednym ze sposobów wzmocnienia stanu bezpieczeństwa, a zarazem przeciwdziałania mącicielom ładu w Państwie — jest właśnie ostatnie zarządzenie, przyspieszające postępowanie karno-administracyjne w stosunku do osób, co do których winy ustalić można bezspornie, że zasługują na przepisany prawem wymiar kary.

A tak właśnie ma się sprawa z tymi, którzy w formie ekscesów, zaburzeń, zamachów na prywatną własność, przy pomocy petard czy bomb, kamieni czy broni palnej, naruszają porządek publiczny.

Powolna i długa procedura wymiaru sprawiedliwości w tych wypadkach zatem nie wiodła do celu. Awanturnicy bowiem, gdy mimo bezspornie ustalonej winy mieli przed sobą długotrwałą, czasem miesiącami przeciągającą się procedurę karną — rozzuchwalali się tylko. Normalne postępowanie sądowe podniecało tylko elementy wywrotowe do dalszej „akcji”, zwłaszcza, że po upływie długiego czasu zaczęły się ostre kandy, usłużni obrońcy partyjni wynajdywali różne kruczki procesowe, by osłonić wybryki i ich sprawców przed surowością prawa.

W tych warunkach organy bezpieczeństwa miały bardzo utrudnioną rolę. Powolne tempo procedury karnej nie tylko osłabiało żywioły, zmagające ładu w Państwie, ale również i obezwładniało organy bezpieczeństwa.

Zapobieganie temu stanowi, zgola niepożądanemu, ostatnie zarządzenie.

Kara po bezspornym ustaleniu winy nie będzie się mogła rozplątać w czasie; ustanie pociąganie się po sądach i spekulacja na ostateczną bezkarność.

Żyjemy w czasach, w których nie możemy sobie doprawdy pozwolić na to, aby ładu w Państwie był zmagany zaburzeniami ze strony elementów, ochcących zawiść i trudne zagadnienia gospodarcze i społeczne rozstrzygać przy pomocy kastetów czy petard, kamieni czy rewolwerów.

W interesie wszystkich obywateli jest, by niepoczytalne kroki ze strony elementów dywersyjnych ustały.

Dlatego też wszystko, co wzmacnia stan bezpieczeństwa publicznego w kraju, wszystko, co uniemożliwia naruszenie ładu, wszystko, co ruguje bezkarność — jest objawem ze stanowiska zarówno Państwa jak i społeczeństwa wielce pożądanym.

Z KRAJU.

Nowa siedziba letnia P. Prezydenta R. P.

Siedziba letnia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej ma powstać w Czerwono-grodzie 28 km. od Zaleszczyk. Miejsce to, położone wśród lasów, słynna jest z wodospadu rzeki Dżury 16 mtr. wysokości, oraz baszt zamkowych zamku Ponickich z XV wieku. Obecnie właścicielką była Marja ks. Lubomska.

Bilon w płonącym samochodzie stopił się w jedną bryłę.

Na szosie z Poznania do Kościana zdarzyła się wstrząsająca katastrofa samochodowa. Samochód bekoniarzki kościańskiej wskutek pęknięcia kierownicy, rozbił się o drzewo. Właściciel bekoniarzki Janicki wyleciał z samochodu w chwili zderzenia i doznał poważnych obrażeń wewnętrznych i twarzy. W chwili po katastrofie nastąpił wybuch benzyny, wskutek czego cały samochód spłonął. Zar był tak wielki, że pieniądze w bilonie, które wioził Janicki w samochodzie — stopiły się w jedną bryłę metalu.

Obraża przez telefon ukarana 200 złotych grzywną.

Rzadki wypadek rozpoznawania sprawy o obrazę przez telefon wywołał wczoraj na sali sądu odwoławczego w Warszawie duże zaniepokojenie.

Oto przed kilkoma miesiącami se-

ekretarz koła Warsz. Zw. Inwalidów Wojskowych p. Paradowski w rozmowie telefonicznej ze swym kolegą p. Siemnickim z Okręgowego Związku wzdenerwowaniu na temat pewnej sprawy organizacyjnej zawołał: „Jesteś pan dureń”.

Okrzyk ten sprawił, że rozmówca wytoczył przeciwko p. Paradowskiemu sprawę o obrazę i sąd skazał oskarżonego na 200 zł. grzywny.

Wczoraj sąd odwoławczy wyrok ten zatwierdził.

Nowi świadkowie i nowe dowody

w procesie zabójców min. B. Pierackiego.

Na posiedzeniu gospodarczym sądu apelacyjnego w Warszawie rozpatrywane były podania obrońców skazanych członków O. U. N. w wielkim procesie politycznym o mord na osobie ś. p. min. B. Pierackiego w kwestii dopuszczenia nowych dowodów.

Sąd apelacyjny postanowił zbadać w drodze rekwizycji w charakterze świadków dwóch Ukraińców, przebywających w Małopolsce Wschodniej. Jednego osadzonego w więzieniu we Lwowie, drugiego zaś mieszkańca Gródka Jagiellońskiego.

Jednocześnie sąd apelacyjny rozstrzygnął sprawę obecności Łebedy i tow. na rozprawie apelacyjnej, których udział, w myśl przepisów, nie jest przymusowy, a zależy od decyzji sądu.

77-letni zwyrodnialec zniewolił dwie dziewczynki.

Przed sądem w Stanisławowie stanął 77-letni Włodzimierz Wellenstein-Welz, który uprowadził dwie uczennice: 10-letnią Elżbietę Longin i 12-letnią Julję Stawczyn.

Wellenstein zamknął obie dziewczynki w swojej garsonierze i dopuścił się wówczas czynów niemoralnych. Sąd skazał zwyrodniałego starca na rok więzienia.

Aresztowania

po zajściach przeciw żydom
w Wilnie.

W związku z zajściami antyżydowskimi w Wilnie z nakazu prokuratora sądu okręgowego zatrzymano 5-ciu członków rozwiązanej przez władze partii na rodowych socjalistów, wśród aresztowanych znajduje się przywódca partii Swerski. Szczegóły dochodzenia ze względu na toczące śledztwo trzymane są w tajemnicy.

Wielka afera.

Władza wpadła na trop wielkiej afery w urzędzie pocztowym w Katowicach. Zostały zarządzone dochodzenia w trybie karno-skarbowym, które wykazały, że w aferę tę jest wmieszany szereg osób, a m. in. i spośród zatrudnionych w tym urzędzie pracowników.

Na polecenie sędziego śledczego aresztowano jednego urzędnika. Dalszych aresztowań należy się spodziewać. Rozmiary afery są bardzo duże i zatacza ona szerokie kręgi.

ZE SWIATA.

Tygrys strażnikiem Kasy nowojorskiego ogrodu zoologicznego.

Ogród zoologiczny w Nowym Jorku cieszy się ogromną frekwencją, co stało się powodem, że w ostatnich czasach kilkakrotnie usiłowano dokonać włamania do kasy ogrodu. Kasjer, aby zabezpieczyć się przed włamaniami gangsterów, poprosił, aby jego kacię połączono bezpośrednio z klatką tygrysów bengalskich.

Dyrekcja ogrodu na powyższy projekt wyraziła swą zgodę i — jak donosi prasa amerykańska — pokoi kasjera został połączony specjalnym korytarzem z klatką drapieżców. Gdy w kasie znajduje się większa ilość gotówki, kasjer zamyka ją w stalowej szkatule i żelaznym drążkiem przesuwając następuje do klatki z tygrysami. Gdy zaś w porze obiadowej zmuszony jest opuścić kancelarię, odmyka drzwi, dzielące klatkę tygrysów od jego pokoju. Od czasu zastosowania tych oryginalnych środków ostrożności, nie zdarzył się ani jeden wypadek włamania.

Zarząd ogrodu zoologicznego zareklamował odpowiednio ten pomysły trick — co w znacznym stopniu przyczyniło się do zwiększenia frekwencji — gdyż wielu pragnie naocznie przekonać się, jak dwa piękne tygrysy bengalskie pełnią odpowiedzialną służbę strażników kasy ogrodu zoologicznego.

Banknot na milion fun.

W Banku Angielskim znajduje się największy banknot, jaki kiedykolwiek był wydany przez instytucję emisyjną. Banknot ten opiewa na milion funtów szterlingów.

Banknot został wystawiony w XVII wieku. Obecnie spoczywa w gablotce i jest oglądany z ciekawością przez licznych zwiedzających.

dziennie. Nadmienić należy, że na skutek zarządzenia Władz Nadzorczych, stragany ze środka pl. Jasnogórskiego oraz ze środka ul. św. Barbary zostały z dniem 1.1.1935 r. usunięte, zaś ustawienie ich spowodowało dozwolone jest jedynie na specjalnym placu, położonym przy ul. św. Barbary.

Poniższa tablica ilustruje stan wykupionych świadectw w przemyśle na prowadzenie handlu w Częstochowie w latach 1929 i 1934.

Kategorie handlowe						
Rok	I	II	III	IV	V-a	V-b razem
1929	8	281	1202	1146	—	153 2790
1934	1	190	1109	1330	1	41 2703

Największą i najpoważniejszą placówką handlową w Częstochowie jest Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Jedność”. Instytucja ta prowadzi w Częstochowie 40 sklepów spożywczych, utrzymując ponadto dla ich zaopatrzenia własną maszynię, piekarnię, mleczarnię, ciastkarnię i octownię.

Kupiectwo częstochowskie zrzesza się: Stowarzyszeniu Kupców Polskich w Częstochowie (200 czł.), Chrześcijańskim Zw. Drobnych Kupców Dewocjon. Gólanterijnych w Częstochowie (130 czł.), Chrześcijańskim Stow. Właścicieli Restauracyjnych w Częstochowie (60 czł.), Stow. Chrześcijańskich Handlowców Dewocjonalami (30 czł.), Koło Aptekarzy Zagłębia Dąbrowskiego i m. Częstochowy (24 czł.), Stow. Przem. i Kupców w Częstochowie (300 czł.).

(C. d. n.)

Wszelkie prawa przedrukowe zastrzeżone.

STANISŁAW WALLMANN

17

OBLICZE GOSPODARCZE CZĘSTOCHOWY

Kryzys gospodarczy, który rozpoczął się spadkiem cen artykułów rolnych, najpierw dał się odczuć handlowi, a dopiero nieco później przemysłowi. Stopniowo wzrastające osłabianie się siły nabywczej ludności, przyczyniło się w naturalny sposób do zmniejszania się obrotów i rentowności w handlu. Wynikająca stąd pauperyzacja handlu przyczyniła się do likwidacji całego szeregu większych placówek handlowych. Jednocześnie dające się zauważyć stało się zmniejszanie się ilości wykupionych świadectw I i II kategorii, gdy natomiast z rokiem 1932 ilość wykupionych świadectw IV kategorii nieznacznie wzrosła. Przyczyny tego zjawiska należy szukać w tym, że pewna ilość zakładów III kategorii przeszła na kategorię IV tą — jak również w tym, że cały szereg bezrobotnych pracowników biurowych oraz fabrycznych ima się drobnego handlu, aby chociaż w ten sposób zapewnić sobie i rodzinom minimum egzystencji.

Jak w innych gałęziach życia gospodarczego, tak i w handlu, rok 1932 można uważać według objawów za najcięższy okres kryzysu. W roku 1933 daje się zauważyć poprawa w wypłacalności kupiectwa, spowodowana z jednej strony stosowaniem przez przemysł i hurtowników, na skutek nabytych do-

świadczeń, daleko idących ostrożności w udzielaniu kredytów — z drugiej zaś strony kryzys sam dokonał pewnej selekcji przedsiębiorstw, eliminując z nich słabsze, a więc i mniej finansowo odpowiedzialne. Polepszenie się wypłacalności kupiectwa przyczyniło się niewątpliwie do wzrostu doń zaufania u kredytodawcy. To zwiększanie się zaufania powoduje skośną pewną stabilizację stosunków, którą wreszcie stwarza powiększenie się rozpiętości tak bardzo potrzebnych kredytów towarowych.

Rok 1934 i zaobserwowane w nim dalsze ożywienie się w przemyśle, wyrażające się m. in. w zwiększonym stanie zatrudnienia — powoduje dalszy niewielki wzrost obrotów w handlu, ograniczony częściowo w końcu roku, na skutek długotrwałej, ciepłej jesieni, przyczyniającej się do znacznego ograniczenia zakupów zimowych.

Depresja gospodarcza, której największe nasilenie — jak można sądzić — jest już za nami, odbiła się najdotkliwiej na tych gałęziach handlu, które połączone były ze sprzedażą artykułów, noszących znamiona zbytku. Do gałęzi tych należą: sklepy jubilerskie, perfumierne, kwaciarnie, hanie instrumentami muzycznymi, artykułami sztuki itd. Prócz tego kryzys dał się mocno we znaki handlowi dewocjonalij, obliczonego głównie na ludność wiejską, której siła nabywcza, w porównaniu do innych warstw, najbardziej zmalała. Na skutek dowień do Częstochowy furmankami z Zagłębia Dąbrowskiego węgla, wydobywanego przez bezrobotnych z bieda-

szybów — dała się zauważyć likwidacja całego szeregu stałych składów węgla.

Ogólnie biorąc, kryzys gospodarczy na handlu częstochowskim odbił się dotkliwiej niż na handlu wielu innych miast, ponieważ ludność Częstochowy, jako przeważnie robotnicza, uległa na skutek bezrobocia i spadku płac znacznie niższej niż ludność innych miast zubożeniu. Ponadto na skutek kryzysu nastąpiła znaczna obniżka cen, zahamowana na naogół w latach 1933 — 1934, a jednocześnie uwidocznił się zalew handlu tańszymi artykułami tandetnymi, znajdującymi znacznie większy popyt wśród zubożalej klienteli.

Targi publiczne odbywają się w Częstochowie we wtorki i w piątki i mają miejsce na specjalnie urządzonej Rynku Narutowicza oraz na Rynku Wieluńskim.

Handel dewocjonaliami i artykułami spożywczymi, jak również dostarczanie noclegów dla pątników, zgrupowane są przy pl. Jasnogórskim oraz przy ulicach: 7 Kamienic, ks. Kordeckiego, św. Barbary, Wieluńskiej, 3 Maja i najbliższych przylegających do nich oraz do klasztoru.

W roku budż. 1929-30 Zarząd Miejski wydzierżawił pod stałe stragany na Nowym Rynku 460 placów i na Starym Rynku 151 placów. W roku 1934-35 wydzierżawiono na Nowym Rynku 386 placów i na Starym Rynku 136 placów. Po zatem w r. 1934-35 wydzierżawiono pod stragany na ul. św. Barbary 110 placów oraz na handel sezonowy przy pl. Jasn. przeciętnie 150 miejsc w sezonie

Jest bratem Joanny d'Arc.

W kularach francuskiego ministerstwa wojny rozegrała się w tych dniach osobliwa scena. Oto do woźnego, pełniącego służbę przed gabinetem p. ministra, zgłosił się jakiś przybysz z prośbą, aby zaanonsowano jego przybycie ekscelencji p. ministrowi.

— Jaki jest cel pańskiego przybycia? — zapytał woźny.

— Celem moim jest ocalić ojczyznę. Jestem bratem Joanny d'Arc! Odziedziczyłem po niej jej misję. Przy puszczam, że ten powód wystarczy chyba, bym został przyjęty przez p. ministra.

Przedpokój, sąsiadujący z gabinetem ministra, był w owej porze pusty. Woźny postanowił obejść się łagodnie z owym przybyszem, pełnym tak szlachetnych zamiarów i oświadczył mu z najpoważniejszą w świecie miną:

— Pan minister znajduje się w tej chwili w drodze do Rouen, gdzie dziś właśnie popołudniu wykonany ma być wyrok na pańskiej siostrze. Za godzinę odjeżdża akuratnie pociąg do Rouen. Ma pan jeszcze dość czasu, aby zdążyć na ten pociąg...

Usłyszawszy tę odpowiedź, warjat, który podawał się za brata Joanny d'Arc, nie tracąc ani minuty, wybiegł z ministerstwa, spiesząc się widocznie do wyjazdu do Rouen, gdzie miano wykonać wyrok na jego siostrze..

Porwanie

15-letniej następczyni tronu.
Władca Monaco pozwany przez sąd.

Paryż emocjonuje się nielada sensacją. Przed sądem rozegrało się wkrótce sprawa porwania 15-letniej dziewczynki, a w sprawę tę wmiieszany jest... książę panujący Monaco.

Do prokuratury paryskiej wpłynęła skarga księcia Piotra Monaco o porwanie córki, 15-letniej księżniczki Antoniny. O porwanie oskarżona jest wychowawczyni, miss Wanstall i książę Ludwik, panujący nad księstwem Monaco.

Oto kolejne fakty. W roku 1930 córka księcia Ludwika i następczyni tronu, ks. Karolina rozwiodła się z ks.

Czarodziej - przypadek z nędzarzy robił bogaczy obdarowując ich zawrotnymi fortunami.

Czarodzieje, którzy jednym dotknięciem magicznej pałeczki z nędzarza robią bogacza, zdarzają się tylko w bajkach. Ale i w życiu podobne przemiany robi wielki czarodziej — przypadek.

I w życiu zdarzało się nieraz, że nędzarze w przeciągu kilku godzin stawali się bogaczami.

Skarb chłopca.

Mniej więcej przed 70-ciu laty mały Parkins, 13-letni synek ubożego drwala w stanie Siera Nevada w Ameryce Północnej bawiąc się w strumyku zn.

Piotrem.

Dla rozstrzygnięcia kwestji przynależności i wychowywania dwojga dzieci powołany został na arbitra prezydent Raymond Poincare. Mocą jego wyroku wychowanie dzieci powierzone zostało ojcu, ks. Piotrowi, a matce zezwolono na odwiedziny dzieci w czasie letnich i zimowych wakacji.

I oto 6 marca b. r. nastąpiło nieoczekiwane wydarzenie. Wychowawczyni, miss Wanstall udała się na spacer z 15-letnią księżniczką Antoniną i zaprowadziła ją do... paryskiego poselstwa księstwa Monaco. Stąd księżniczka została potajemnie zawieziona autem do Monaco.

Książę Piotr, pozbawiony w podstępny sposób córki, oskarżył teścia i wychowawczynię o porwanie ks. Antoniny.

Miss Wanstall grozi za porwanie surowa kara — aż do więzienia dożywotniego włącznie.

W trakcie śledztwa okazało się, że w paryskim poselstwie oczekiwała porwaną dziewczynkę ks. Karolina, która uwiozła córkę w samochodzie. Księżnej grozi kara więzienia do roku.

Ale — jak może Francja pociągnąć do odpowiedzialności inicjatora porwania, panującego ks. Ludwika?

Tem pytaniem i dramatycznie - dyplomatycznym porwaniem pasjonuje się dziś cały Paryż.

lazi kilkanaście złotych polyskliwych grudek. Napchał nimi kieszenie i zaniósł je do domu. Tam otrzymał burę od matki, że rozpycha i niszczy kieszenie jedynych spodni. Ojciec poparł burę dotkliwymi argumentami, kazał chłopcu wyjąć z kieszeni grudki i wyrzucić na śmietnik. Chłopiec usłuchał rozkazu tylko w połowie. Wypróżnił kieszenie, lecz grudki tak bardzo mu się podobały, że nie zdecydował się ich wyrzucić, a zakopał je w ogrodzie.

Po kilku miesiącach Parkins — ojciec dowiedział się, że w okolicy znaleziono żyły złota. Jeden z poszukiwaczy złota, którego poznał w gospodzie pokazał mu złoty samorodek. Parkins skonstatał wówczas, że grudki, które kazał synowi wyrzucić na śmietnik były niezem innym, jak takimi samymi samorodkami wyjątkowej wielkości.

Natychmiast popędził do domu. Zwrócił się do syna. Syn początkowo zaklinał się, że grudki wyrzucił do śmietnika, skąd wraz ze śmieciami zostały usunięte na pole, lecz dowiedziawszy się od ojca o co chodzi, przyznał się do niespełnienia rozkazu.

Ojciec natychmiast odkopał grudki zaniósł je do miasta gdzie bez targu otrzymał za nie 15 tysięcy dolarów! Rzecz prosta, że był bardzo rad z nieposłuszeństwa syna.

Syn zaprowadził go do miejsca w którym znalazł samorodki, ojciec zabezpieczył to miejsce jako swoją własność i z tą chwilą stał się posiadaczem najbogatszej w złoto działki Sierra Nevada.

Kościół ze złota.

Odkrycie najbogatszej w Australji kopalni złota „Krzyż Południa“, należy też przypisać przypadkowi.

W 1896 roku grupa traperów podróżowała przez australijski step. Wszyscy upadali ze zmęczenia i pragnienia i byli bliscy ostatecznego wyczerpania. Najmłodszy i zarazem najsłabszy ze wszystkich traperów nie nadązał za towarzy-

szami, goniąc ostatkiem sił. Któregoś dnia padł na ziemię i w ataku szału zaczął ją drapać rękoma. Ratujący go towarzysze spostrzegli, że z pod palców nieszczęśliwego wyglądają błyszczące grudki złota. Narazie myśleli wszyscy, że to balucynacja spowodowana wycieńczeniem. Lecz ponieważ był między nimi doświadczony poszukiwacz złota, stwierdzili po chwili, że się nie mylą i że zawdzięczając atakowi szału młodzieńca, natrafili na niesłychanie bogatą żyłę wielkich, złotych samorodków. Odkrycie dodało im sił. Zdołali dotrzeć do najbliższego osiedla ludzkiego, tam zlegalizowali swe odkrycie i wróciwszy do żyły złotej, zaczęli ją eksploatować. Wszyscy stali się panami zawrotnych bogactw.

Z wdzięczności wybudowali na miejscu znalezienia pierwszych grudek złota, kościół. Jako materiał do budowy użyli znajdujących na miejscu kamieni, w których nie brakowało złota.

Po wyczerpaniu złotej żyły kościół ten został przez cheiowych poszukiwaczy złota rozwalony i złoto z kamieni wydobyte.

Dobroczyzna burza.

Nietylko złoto daje bogactwo. Przed 30 laty ubogi, wędrowny handlarz znajdował się w okolicy La Pace w Boliwji, niosąc cały swój majątek, składający się z kilku sztukek taniutkich perkalków, na plecach. Handel nie dawał mu wielkiego dochodu i od kilku dni cierpiał wielki głód. Któregoś dnia spotkała go w drodze burza. Schronił się pod skałę. Nie daleko był górski potok. Podczas burzy potok zamienił się w potężny wodospad. Po burzy handlarz zobaczył, że wody potoku szeroko rozmyły zbocze góry z której spadały i wydobyły na wierzch żyły jakiegoś srebrzystego polyskującego metalu. Handlarz wpadł na pomysł zalegalizowania swego odkrycia w najbliższym mieście. Okazało się potem, że trafił na nadzwyczaj bogate złoża cynku.

Dzisiaj handlarz nazwiskiem Simon Patino jest jednym z najbogatszych ludzi świata.

„Składajcie ofiary na Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka J. Piłsudskiego konto P.K.O. 1313”.

ANTONI STANKIEWICZ

KATASTROFA

POWIEŚĆ.

42

Miał w zapasie przygotowany bogaty repertuar rozrywek, które tak nęcały młode dziewczęta, przybyszające z prowincji do stolicy.

Czekał cierpliwie i długo, wreszcie zaczął się niecierpliwie i podjął próby podboju. Proponował paniom bilety do teatru, na wystawę sztuki, na koncert, proponował pójście na dancing, przejażdżkę samochodem dla poznania miasta. Wszystkie te nęcące propozycje, gorąco popierane przez panią ciotkę, z oburzeniem protestującą przeciwko poświęcaniu się siostrzenicy, rozbiły się o mur uporu panny Kotwińskiej.

Ciotka była stanowczo zgorzorna takim zachowaniem się swej siostrzenicy, która „zabija się niepotrzebnie i gotowa z tego wszystkiego sama położyć się do łóżka”. A tego tylko jej (ciotce) brakowało, by Basia rozchorowała się w jej domu.

Mimo to panią uparła się i nie opuszczała pokoju chorego, nie pozwalając nikomu, prócz starej Marjanny, wyręczać się w stosowaniu zabiegów i dawek lekarstw. Marjanna była jedyną osobą, którą darzyła zaufaniem i tylko jej zlecała opiekę nad Andrzejem.

Marjanna była to stara służąca stryjostwa, pocziwa, choć gderliwa kobieta. Ona jedynie miała prawo wyręczania panienki, ona sprzątała pokój chorego i wykonywała wszelkie te posługi przy chorym, co do których rada rodzinna powzięła zdecydowane uchwały.

— Ja tam tego zwyczajna — oświad-

czyła Marjanna — synów mam starszych od tego młodego pana, swego nieboszczyka męża przez okragłe trzy lata pielęgnowałam, gdy go sparaliżowało.

I istotnie obowiązki swe wypełniała z godną pochwałą sumiennością. Ona też w krytycznym czasie przesilania się choroby nocowała w pokoju Andrzeja, nawet w nocy czuwając przy nim.

Panna Kotwińska mogła więc z całym zaufaniem pozostawić chorego pod opieką tej doświadzonej kobiety. Mimo to stanowczo i zdecydowanie odrzucała wszelkie propozycje jakie podsuwał jej Zygmunt, szukający okazji do dłuższej i swobodnej rozmowy.

— Dziękuję, nie skorzystam — to była cała jej odpowiedź poparta wymownym wzruszeniem ramion.

Ten jej lekceważący gest najbardziej irytował Zygmunta. Udawał jednak, że tego nie dostrzega i cierpliwie ponawiał propozycje.

Wzruszała ramionami i pani ciotka, w ten sposób protestując przeciwko działaniu siostrzenicy. Nie znajdowała jednak bardziej skutecznego sposobu na przełamanie jej uporu.

Zygmunt zagryzał wargi ze złości, lecz nie zmieniał taktyki. Wyczuwał bowiem, że agresywniejszymi posunięciami wywołałby tylko bunt dziewczyny. Dlatego zastosował metodę wręcz przeciwną: działanie łagodne, perswazyjne. Trudno jednak perswadować łagodnie komuś, kto do perswazji nie dopuszcza wogóle i za jedyny argument uważa wzruszenie ramionami.

— Dziękuję, nie skorzystam. Przemaszaj, nie mam czasu. Jestem zmęczona i nie mam czasu.. i zakraciwszy się na pięcie wychodzi z pokoju chorego, lub kryje się w tym pokoju.

— O czym, do diabła, może ona myśleć przez tyle godzin, spędzanych na

czuwaniu przy tym idjocie? Nie wygląda przecież na melancholiczkę, raczej wprost przeciwnie: robi wrażenie kobietki z temperamentem — głowił się Zygmunt. — Takie zmysłowe usta i rybia oziębłość, to jednak zjawisko osobliwe.

Bo jednak, obserwując często pannę Kotwińską, Zygmunt nie mógł nie zauważyć, że usta jej były bardzo pełne.

— Tak — orzekł — ona ma usta stworzone do całowania.

Zauważył również, że ma bardzo ładne oczy. Szczególnie, gdy pochyliwszy główkę spogląda poprzez firankę rzęs. Zawsze wtedy miał ochotę chwycić ją za ciemną czuprynkę, zatopić w tej tak niesfornych włosach palce i przechyliwszy jej główkę całować usta.

Takie myśli, niestety skonstataował to nie bez zdziwienia, nawiedzały go coraz częściej i zawsze wtedy, gdy znajdował się w pobliżu panny Kotwińskiej. Nawiedzały go i wtedy, gdy myślał o niej, głowiąc się nad przełamaniem jej uporu, nad sposobami zjednanania jej dla siebie.

Myślał nawet:

— Może nawet byłby to jedyny sposób ujarznienia tej diablicy. Może ona czeka na brutalny atak i chce być zdobyta. Są przecież takie natury. Możeby naprawdę zaryzykować kiedy, wykozystając stosowny moment, schwycić ją za czarne kędziory i przez siłę wcałować się w jej usta. Niema podobno kobiety, której mężczyzna zdobyć by nie potrafił. Trzeba tylko znaleźć właściwą dla jej usposobienia metodę.

Ale, i to było fatalne, Zygmunt zdawał sobie sprawę, że do każdej kobiety podchodzić trzeba w inny sposób. Sposobów tych jednak nie znał. Zdawał sobie przytem sprawę z tego, że stawianie wobec faktu dokonanego ma

też złą stronę, że przesądza możliwość kompromisów na przyszłość. Szczególnie, gdy się ma do czynienia z tak zawziętą osobką.

Przezorność nakazała mu unikać środków ostatecznych. Przeczulił się, przywarował i wyczekiwał na stosowny moment.

Wyczekiwał napróżno przez pełne dwa miesiące choroby Andrzeja i ani o krok nie zmniejszył dystansu dzielącego go ciągle od panny Kotwińskiej. Zbliżył się natomiast do panny Stawskiej. Tą potrafił urebić sobie według własnej woli, stał się jej jedynym i cieszącym się pełną zaufania przyjacielem bezinteresownym — bezinteresownym i platonicznym. Takim akurat, który bez zobowiązań i żalu z jednej i pretensji z drugiej może opuścić przyjaciółkę, nie pozostawiając za sobą ogora sentymentalnych zobowiązań. Chciał zachować dla siebie całkowitą swobodę ruchów.

Zresztą rachunek pomiędzy nimi był nieskomplikowany: panna Stawska darzyła go szczerą przyjaźnią, szacunkiem i zaufaniem, on zwracał jej te same uczucia, ale sfalshowane. To przecież do nieczego nie zobowiązuje, nawet wtedy, gdyby uczucia młodej kobiety przerodziły się w uczucie miłości.

— Tak, kochać wolno każdemu. Tak. Lecz mnie miłość dziś jest niepotrzebna. Mnie dziś potrzebne są pieniądze.

ROZDZIAŁ 8.

W pokoju panuje półmrok. Zawsze tak jest, gdy Andrzej budzi się ze snu i w dzień i w nocy. Tyle, że w noc zmrok panuje dzięki otulonej w abażur małej lampce nocnej, w świetle której Andrzej dostrzec może kontury postaci kobiecej, wtulonej w głęboki, staroświecki fotel.

d. c. n.